

jeg dog maaffe opnaaet det, at vi have faaet det Udsagn fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, at han altsaa ikke heller nu vil tale anderledes om Spørgsmaalet, end han tidligere har gjort, og saa er jeg overbevist om, at den Sten, som jeg antog var fjernet, ligger i Sporet endnu. Men maaffe jeg har taget feil i saa Henseende, jeg skal ikke tale mere derom. Endnu vil jeg, inden jeg retter den Bemærkning, som jeg vil gjøre til den høitærede Minister, nævne en anden Side af Sagen. Det forekommer mig nemlig, at man efter min Mening har et noget urigtigt Blik paa enkelte Sider ved denne Sag, naar man har ment, at det var nødvendigt at beskatte Landbruget her i Landet. Det har forekommet mig, at vi ere rykkede ind i en saadan Tid, at vi ikke kunne skjule for os selv, at Landbruget hos os ikke virker under saa gunstige Omstændigheder, som det har virket tidligere, at Konkurrencen ogsaa i den Henseende kunde true os i en Udstrækning, som kunde gjøre, at vort Landbrug blev uheldigere stillet, end det har været tidligere. Jeg anser det for tvivlsomt, om det er rigtigt at gaa til en Ophævelse eller en stor Nedfættelse af Ostetolden; idetmindste have dygtige Landmænd udtalt for mig, at der er Fare for, at Udviklingen i Retning af i fortrinlig Grad at forædle Landbrugsprodukterne kunde standses ved at ophæve denne Told, og at det kunde komme til at staa i en meget væsentlig Udstrækning. Jeg har paa den anden Side en ikke ringe Tvivl, om det ikke vil være rigtigt at indføre en Beskatning paa Indførsel af Mais. Jeg skal tillade mig at nævne en enkelt Omstændighed, som har vaakt min Tvivl i den Retning. I Frederiksborg Amt, hvor jeg er noget kjendt, har der for ikke lang Tid tilbage ude i Landdistriktet været 3 Brændevinsbrænderier, som i en Række af Aar have virket fordelagtig og under gunstige Omstændigheder. I den senere Tid ere de to af disse blevne nedlagte, og det er oplyst for mig med Hensyn til det tredie, at det vil neppe kunne drives fordelagtig ret længe og altsaa vil kunne ventes ogsaa at blive nedlagt. Alt netop fordi de ikke kunne konkurrere med de Brændevinsbrænderier, som lettere end disse kunne komme til at arbejde med Mais. Det har forekommet mig, at, skulle vi begunstige Brænderidriften heri Landet paa nogen Maade, var det en heldig Omstændighed, om Brænderierne kunde ligge ude i Landet, midt i Landbruget, thi det Recidiv, det, der bliver tilovers, efter at Brændevinen er ubunden af Kornet, kunde da vende tilbage og i en anden og større Udstrækning komme Agerbruget til Nytte,

end det kan, naar Brænderierne ligge i Byerne. Jeg tror, at det er et Hensyn, som fortjener nogen Opmærksomhed, og jeg har i hvert Fald ikke kunnet Andet end nævne det. Det, hvorom jeg vilde rette en Bemærkning til den høitærede Finantsminister, er, at der her i Salen gjentagne Gange er blevet talt om Statens Balance, om, hvorledes vi vare stillede i finantsiel Henseende, og vel tillige om, hvor Meget Staten kunde undvære af den Indtægt, som den har havt i de senere Aar, og man har da ment fra flere Sider, at Staten, og det fremgaar jo ogsaa af de Forslag, der her ligge for, kan undvære temmelig Betydeligt af sin Toldindtægt. Jeg har for een Indtægtsposts Vedkommende stor Tvivl, om den vil indbringe saa Meget for Staten i Fremtiden, som den har indbragt hidtil, jeg mener forholdsvis taget, i Forhold til den Udgift, som hele Indtægten medfører; det er Driften af Statens Jernbaner. Der er her i Thinget talt om, at de ville bringe saa og saa megen Indtægt, og at Stillingen er saadan, som man har angivet; men jeg frygter for, at Forholdet i Fremtiden vil forandre sig i en for Statskassen ugunstig Retning. Jeg har havt Seilighed til at overveie disse Forhold, men jeg skal forøvrigt ikke udtale noget Bestemt, thi det vilde kræve en nærmere Undersøgelse, end jeg indtil dette Dieblit har været istand til at foretage; men jeg vil antage, at vi for Fremtiden komme til at anvende saa Meget paa Udviklingen af vore Jernbaner i direkte Udgift til Anlæg og til Jernbaners Drift og komme til at opgive saa Meget af Indtægten for at tilfredsstille de Krav, som kunne komme til Lagnedsfættelser, til Stationsanlæg, til Materiels Anskaffelse osv., at Staten vil for Fremtiden for dette Forholds Vedkommende blive stillet betydelig ugunstigere i finantsiel Henseende, end den har været hidtil, og jeg tror, det er et Forhold, der er god Grund til at tage under nærmere Overbetelse ogsaa med et stærkt Hensyn til Fremtiden. Det er dette, jeg kunde ønske, at den høitærede Finantsminister vilde gjøre, at han vilde fremstille for os, hvad det er for Krav, der kunne ventes i den nærmeste Tid med Hensyn til Udgifter til Jernbaneanlæg, til Udvidelse og Anskaffelse baade i den ene og den anden Retning, og sætte os istand til at sælde en saa indgaaende Dom som muligt over, hvilke Indtægter de kunne ventes at ville give for Statskassen, saa at vi kunne faae et Skjøn over, hvorledes de kunne ventes at ville betale sig for Staten i ethvert Fald i den nærmeste Fremtid. Dette vil spille en meget væsentlig Rolle ved vor Overbetelse af